

LYMO Atula Roosa(YM)

09.04.2021
JULKINEN

Asia

Euroopan komission suositus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta neuvottelemaan unionin puolesta Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelua koskevaan yleissopimukseen (Bernin yleissopimus) tehtävistä muutoksista

Kokous

U/E/UTP-tunnus
E 132/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisi suosituksensa neuvoston päätökseksi 25.3.2021. Komissio esittelee suosituksensa neuvoston kansainvälisten ympäristöasioiden työryhmässä (WPIEI) 19.4.2021. Asia käsitellään neuvoston ympäristötyöryhmässä (WPE) 22.4.2021.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä komission suosituksen neuvoston päätökseksi, jolla komissio valtuutettaisiin neuvottelemaan EU:n puolesta Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelua koskevaan yleissopimukseen (Bernin yleissopimus) tehtävistä muutoksista siltä osin, kun muutokset kuuluvat unionin toimivaltaan.

Yleissopimukseen ehdotetuilla muutoksilla luotaisiin uusi osapuolten pakollisten rahoitusosuuksien järjestelmä. Neuvoston päätössuosituksen mukaisesti unionin olisi syytä varmistaa, että sopimuspuolilla ei ole velvollisuutta maksaa rahoitusosuuksia ohjelmabudjettiin ja että unionin rahoitusosuudeksi ei määritetä enempää kuin 2,5 % budjetista. Sopimuksen rahoitusmekanismi sitoo unionia sopimuksen osapuolena, ja Suomi pitää päätöksen tekemistä EU:n kannasta asianmukaisena.

Koska sopimuksen muutosten kohteena on unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvia asioita, Suomi pitää tärkeänä, että komissio ja jäsenvaltiot toimivat neuvottelujen aikana läheisessä yhteistyössä.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen (Bernin yleissopimus) tavoitteena on suojella Euroopan luonnonvaraista kasvistoa ja eläimistöä sekä niiden luonnollisia elinympäristöjä. Sopimus on saatettu Suomessa voimaan asetuksella Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen voimaansaatamisesta (29/1986).

Bernin sopimus on nk. sekasopimus, johon sisältyy unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Sopimuksen rahoitusmekanismi sitoo sekä unionia että sen jäsenvaltioita. Näin ollen sekä EU:lla että jäsenvaltioilla on asian suhteen toimivaltaa.

Sopimuksen rahoitus on tarkoitus turvata nykyistä paremmin, sillä nykyinen vapaaehtoiseen rahoitukseen perustuva järjestelmä ei kykene kattamaan sopimuksen kustannuksia. Euroopan neuvoston Bernin yleissopimukseen osoittamat tavanomaiset määrärahat ovat vähentyneet asteittain vuosien mittaan siinä määrin, ettei Bernin yleissopimuksen toimintaa voida taata ilman sopimuspuolten merkittäviä vapaaehtoisia rahoitusosuuksia, mutta nekin ovat laskussa. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää luoda luotettava rahoituslähde yleissopimusta varten.

Suomi on vuonna 2020 rahoittanut sopimusta 20 000 euron vapaaehtoisella maksulla ja Suomi tulee rahoittamaan sopimusta vastaavalla summalla myös vuonna 2021. Vapaaehtoisten maksujen lisäksi Euroopan neuvosto rahoittaa sopimusta.

Pysyvä komitea antoi 39. kokouksessaan 6. joulukuuta 2019 päätöslauselman nro 9 (2019), joka koskee Bernin yleissopimuksen rahoittamista ja uuden, sopimuspuolten pakollisten rahoitusosuuksien järjestelmän käyttöönottoa. Päätöslauselman mukaisesti on perustettu istuntojenvälinen asiantuntijatyöryhmä, jonka tehtävänä on avustaa sihteeristöä laadittaessa ehdotuksia, jotka koskevat Bernin yleissopimusten artiklojen muuttamista rahoituslausekkeiden käyttöön ottamiseksi ja laajennetun osittaisen sopimuksen tekemistä.

Pysyvän komitean 39. kokouksessaan perustaman istuntojenvälisen asiantuntijatyöryhmän tulosten perusteella pysyvä komitea keskusteli 40. kokouksessaan kahdesta täydentävästä ehdotuksesta rahoituskysymyksen ratkaisemiseksi. Kyseisessä kokouksessa hyväksyttiin päätös, jolla tuetaan laajennetun osittaisen sopimuksen tekemistä. Tarkasteltuaan ehdotusta muuttaa Bernin yleissopimusta siten, että siihen sisällytetään rahoituslausekkeet, unioni ja sen jäsenvaltiot antoivat lausuman, jonka mukaan unionin on jatkettava sisäisiä keskusteluja ennen päätöksen tekemistä. Tämän jälkeen pysyvä komitea sopi ilman vastalauseita, että se lykkää päätöstä yleissopimuksen mahdollisesta muuttamisesta 41. kokoukseen.

Kuten pysyvän komitean 40. kokouksessa ehdotettiin, yleissopimuksen muutoksella otettaisiin käyttöön pakollisten rahoitusosuuksien järjestelmä. Alkuperäisessä tekstissä ei kuitenkaan tehty eroa perusbudjetin ja ohjelmabudjetin välillä, eikä siinä määritetty rahoitusosuuksien suuruutta. Muutosta koskevasta tarkistetusta ehdotuksesta neuvotellaan istuntojenvälisessä asiantuntijatyöryhmässä vuoden 2021 aikana. Päätös on tarkoitus tehdä pysyvän komitean 41. kokouksessa. Unionin olisi osallistuttava aktiivisesti näihin neuvotteluihin.

Pakollisten rahoitusosuuksien järjestelmän käyttöönotto tätä yleissopimusta varten olisi johdonmukaista muilla aloilla noudatetun politiikan kanssa.

Ehdotuksessa, jolla yleissopimusta muutettaisiin sopimuksen 16 artiklan mukaisesti, vahvistettaisiin kullekin osapuolelle pakollinen maksuosuus, jonka suuruus määriteltäisiin pysyvän komitean kokouksissa. Sopimuksen muutos vaatii kolmen neljäosan määräenemmistön kannatuksen pysyvässä komiteassa. Tämän jälkeen Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyy muutoksen ja osapuolten tulee ratifioida muutos.

Komission antama suositus neuvoston päätökseksi on täysin yhdenmukainen neuvoston päätöksen 2020/1830 kanssa ja perustuu siihen. Kyseisessä päätöksessä vahvistettiin unionin kanta yleissopimuksen pysyvän komitean 40. kokousta varten.

Suositus on yhdenmukainen ympäristöä ja kansainvälisiä suhteita koskevien unionin tavoitteiden kanssa. Neuvoston päätös on tarpeen, jotta unioni voi osallistua näihin neuvotteluihin. Neuvotteluja tarvitaan ennustettavissa olevan rahoitusperustan luomiseksi sopimukselle, jonka sopimuspuoli unioni on.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Suosituksen aineellinen oikeusperusta on SEUT 192 artiklan kohta 1 (ympäristö) ja menettelyllinen oikeusperusta SEUT 218 artiklan 3 ja 4 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

E-jatkokirje on käsitelty ympäristöjaoston virkamieskokoonpanon kirjallisessa menettelyssä 6.-8.4.2021.

Eduskuntakäsittely

Perustuslain 97 §:n mukainen tiedoksianto eduskunnalle.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotuksesta ei aiheudu vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1999) 18 §:n 10 kohdan mukaan Ahvenanmaalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat luonnon- ja ympäristönsuojelua.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia, koska sekä EU että Suomi tukevat jo nykyisellään sopimusta vapaaehtoisella rahoituksella. Mikäli sopimuksen artikloja muutetaan ja otetaan käyttöön sitova rahoitusjärjestelmä, olisi erittäin epätodennäköistä, että pakollinen rahoitusosuus ylittäisi vapaaehtoisen rahoitusosuuden, jota Suomi maksaa 20 000 euroa vuodessa. Unioni maksaa tällä hetkellä Bernin yleissopimukseen 24 700 euroa vuodessa. Komission arvion mukaan olisi erittäin epätodennäköistä, että pakollinen rahoitusosuus ylittäisi tämän määrän.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2021) 136 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ympäristöministeriö/ erityisasiantuntija, Roosa Atula, roosa.atula@ym.fi, +358 295
250 062

EUTORI-tunnus

EU/2021/0324

Liitteet**Viite** COM(2021) 136 final

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
